

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи психотерапії
Шифр та назва спеціальності	С4 психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 14 год. Самостійна робота: 56 год.
Термін вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу.

Місце в структурно-логічній схемі спеціальності. Навчальна дисципліна «Основи психотерапії» - складова циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціалізацією «Практична психологія», і є важливою для вивчення інших дисциплін ОПП «Психологія».

Предмет вивчення навчальної дисципліни становлять теоретичні засади та практичні підходи психотерапевтичного впливу, спрямовані на надання психологічної допомоги особистості у подоланні емоційних, поведінкових і міжособистісних труднощів, а також на відновлення і підтримку психічного здоров'я та психологічного благополуччя людини.

У межах дисципліни предметом вивчення є:

- основні поняття, принципи та категорії психотерапії;
- психотерапевтичний процес, його структура, етапи та закономірності;
- провідні напрями, школи та методи психотерапії;
- механізми психотерапевтичного впливу на особистість;
- особливості взаємодії «психотерапевт – клієнт» та формування терапевтичного альянсу;
- етичні та професійні засади психотерапевтичної діяльності;
- базові навички психотерапевтичної комунікації та саморегуляції фахівця.

Навчальна дисципліна «Основи психотерапії» орієнтована на формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про психотерапію як вид професійної психологічної діяльності та підготовку до подальшого опанування практичних психотерапевтичних методів.

Мета курсу: ознайомлення студентів з основними сучасними напрямками психотерапії: основними поняттями, особливостями консультативного та психотерапевтичного процесу і психотехнік різних методів психотерапії, особливостями етапів психотерапії, елементами практичної психотерапевтичної роботи.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Сформувати систему психотерапевтичних знань.
2. Формування практичних навичок і вмінь.
3. Сформувати усвідомлення переваг тих чи інших методів, спрямованих на відновлення в особистості психічного благополуччя.

Пререквізити навчальної дисципліни: під час вивчення навчальної дисципліни «Основи психотерапії» студенти спираються на знання, здобуті перш за все при вивченні клінічної психології, «Тренінг особистісного зростання», «Основи психологічного консультування», «Психокорекція», «Соціальна психологія», «Вступ до спеціальності «психологія» та інших суміжних психологічних наук.

Постреквізити навчальної дисципліни:

Здобуті знання, уміння та компетентності в рамках даної дисципліни є основою для проведення і оформлення будь-яких досліджень в ході навчання та, зокрема, опанування освітніх компонент: «Виробнича та переддипломна практика», «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи».

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики .
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

	ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР11 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПР18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії. ПР 19 <i>Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та складати соціально-психологічний портрет особистості.</i>
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
IV семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Змістовний модуль 1. Предмет, завдання, історія становлення та нормативна база психотерапії					
Тема 1	Психотерапія як вид психологічної допомоги і професійної діяльності психолога.	1	2	6	
Тема 2	Стратегія і зміст психотерапевтичного процесу	2	2	6	
Тема 3	Психотерапевтична взаємодія, проблеми стосунків «психотерапевт-клієнт» у кризових соціокультурних умовах	1	2	6	
Тема 4	Етичні основи і принципи діяльності психотерапевта	2	2	4	
Тема 5	Моделі психотерапевтичної допомоги та механізми психотерапії	1	2	6	
Змістовний модуль 2. Основні напрями в психотерапії					
Тема 6	Психодинамічний напрямок психотерапії. Техніка психоаналізу. Аналітична психологія і психотерапія К.Юнга.	1	2	6	
Тема 7	Гуманістичний Психоаналіз Е. Фромма. Когнітивно-біхевіористичний напрямок психотерапії. Клієнтцентована терапія К.Роджерса.	2	2	6	
Тема 8	Індивідуальна психологія та психотерапія А.Адлера. Екзистенційно-гуманістичний напрямок психотерапії. Логотерапія.	1	2	4	
Тема 9	Характерологічний аналіз К.Хорні. Інтерперсональна психотерапія Г.Салівенна. Трансактний аналіз. Гештальттерапія	2	2	6	
Тема 10	Екзистенційна психотерапія. Сугестивна психотерапія.	1	2	6	
Модульна контрольна робота					
Всього:		14	20	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які

вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Основи психотерапії»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Основи психотерапії» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.
Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Основи психотерапії» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;

- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Основи психотерапії» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Гордієнко-Митрофанова І., Гоголь Д. Позитивна психотерапія. Навчальний посібник з психотерапевтичних практик розвитку усвідомленої стресостійкості. Київ : ГО «МНГ», 2022. 221с.
2. Горбунова В.В., Карачевський А.Б., Климчук В.О. Когнітивно-поведінкова терапія для зниження вживання алкоголю пацієнтами замісної підтримуючої терапії : посібник ; Центр громад. здоров'я. Київ : ФОП Колесник С. М., 2022. 99 с.
3. Корнбіхлер Т. Носсрат Пезешкіан. Схід – Захід: позитивна психотерапія в діалозі культур. За участі М. Пезешкіан та Х. Пезешкіана. Пер. з нім., 2-е вид. доп. Полтава : Астроя, 2024. 197 с
4. Кошова І. В., Литовченко Н. Ф. Психотерапія: навч.-метод. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 113 с.
5. Простір арт-терапії : Зб. наук. праць / УМО, 2023, ВГО «Арттерапевтична асоціація»; [Редкол.: Лушин П.В. та ін.] Київ : ФОП Назаренко Т.В., 2023. Вип. 2 (34). 124 с
6. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 178 с.
7. Титаренко Т. М. Моє майбутнє залежить від мене: практики здорового сьогодення у воєнних і повоєнних умовах. Монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД , 2024. 130 с.
8. Царенко Л. Г. EMDR. Невідкладна допомога : методичні рекомендації / за ред. Н. В. Пророк. Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2023. 106 с.
9. Яцина О. Ф. Основи психотерапії : практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

Додаткові:

1. Васютинський В. Винні чи безневинні? Почуття провини в колективній свідомості українців : монографія.– Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. 177 с.
2. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ : практичний посібник / [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка] ; за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 98 с.
3. Жовтянська В. В. Психологія репрезентацій дійсності : монографія. Київ: Талком, 2020. 376 с.
4. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. К.: Педагогічна думка, 2016. 219 с.
5. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С. та ін. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. Київ: 7БЦ, 2023. 175 с.
6. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія; Національна

академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : ІмексЛТД, 2021. 158 с.

7. Малхазов О. Р. Розвиток емоційної стійкості осіб, що переживають наслідки травматичних подій : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. 215 с.

8. Ми ПЕРЕЖИЛИ. Техніки відновлення для сімей військових, цивільних та дітей. Друге видання: практ. посіб. для внутрішньо переміщених осіб, демобілізованих та їхніх сімей / Психологічна кризова служба ГО «УАФПНПП», Посольство Сполученого королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні. [авт.- уклад. Г. Циганенко, О. Масик, О. Григор'єва та ін.] за наук. ред. Г. В. Циганенко. Дніпро: Середняк Т.К., 2019, 96 с.

9. Мирончак К. В. Зустріч зі смертю: способи організації життєвого досвіду. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 136 с.

10. Поственція суїциду (буліциду): робота з колективом закладу освіти: методичні рекомендації / за ред. С. Л. Чуніхіної, Л. А. Найдьоновой, Н. Ф. Умеренкової ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: ІмексЛТД, 2022. 76 с.

11. Психологічне забезпечення прогнозування соціальних процесів : монографія / О. Суший (наук. ред.) ; авт. кол.: Т. Данилова, В. Жовтянська, О. Кухарук, О. Малхазов, О. Суший ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД , 2023. 171 с.

12. Психологічна допомога дитині у психотравмуючій ситуації. Методичний посібник. / Уклад.: Г.Б.Растроста . Суми. НВВ КЗ СОППО : 2018. 64с

13. Сміт П., Дирегров Е., Юле У. Діти та війна: навчання технік зцілення. Укр. переклад – Інститут психічного здоров'я УКУ, 2014. 96 с.

14. Татенко В. О. Колективна інтуїція у прогнозуванні соціальних явищ : монографія; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : ІмексЛТД , 2023. 100 с.

15. Хлівна О. М. Психологія тілесності : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк. 2022. 192 с.

16. Чуніхіна С., Базь Л., Черниш Л. Стан суспільної свідомості в Україні під час повномасштабного російського вторгнення [Електронний ресурс] : інформаційний бюлетень; Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Асоціація політичних психологів України. Кропивницький : Імекс -ЛТД, 2024. 92 с.

17. Циганенко Г., П'яста Р., Дідик Н. Любити, жити і чекати. Путівник для родин військових, які перебувають у зоні бойових дій. Львів: Колесо, 2018. 144 с.

18. Шебанова В.І. Практики консультування та терапії в кризових ситуаціях: Навчально-методичні рекомендації. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2017. 136 с.

19. Brems C., Rasmussen C. Child psychotherapy and counseling. Long Grove: Waveland Press, 2019. 434 p.

20. Malieiev D.V, Bondarenko A.V, Malieieva O.V, Lantukh I.V, Filonenko O.V, Baiazitov D.M, Gulbs O.A. PSYCHOLOGICAL FEATURES OF THE REHABILITATION OF PERSONS IN POSTCOVID-19 CONDITION. Georgian Medical News. 2024. № 3 (348) 2024. P. 110-115.

21. Malieiev D.V., Malieieva O.V., Voloshyn-Gaponov I.K, Lantukh I.V., Mikhanovska N.G., Gulbs O.A., Dikhtiarenko S.Yu., Kobets O.V. PSYCHOTHERAPEUTICAL FEATURES OF PERSONS WITH MULTIPLE SCLEROSIS AND HEPATOCEREBRAL DEGENERATION. Georgian Medical News. 2024. № 6 (351) 2024. P. 146-151.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавства в сфері психічного здоров'я. URL: <https://www.npa-ua.org/legislation>

2. Інформаційні можливості подолання стресу Огляд електронних ресурсів про організацію допомоги громадянам України в боротьбі зі стресами № 2. URL: https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/inf_moz_pod_stresy/2023_Stres_2.pdf

3. Ірвін Ялом «Лист молодому психотерапевту» . URL: https://verde.lviv.ua/index.php?route=information/articles&articles_id=52

4. Малєєва О.В., Малєєв Д.В. Психосоціальна допомога населенню, яке постраждало у результаті конфлікту в Україні на прикладі застосування підходу інтервенції низької

- інтенсивності «Управління проблемами плюс (УП+)». CONFERENCE PROCEEDINGS IX International research& training conference ‘Publichealth–social, educational and psychological dimensions’ 19 -21 July 2022, Lublin, Poland. URL: https://www.kul.pl/files/1478/2022_conference_proceedings.pdf
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 грудня 2023 року № 2118 «Про організацію надання психосоціальної допомоги населенню», Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 р. за № 126/41471. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-24#n10>
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15.квітня 2008 року №199 «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 3 липня 2008 р. за № 577/15268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08#Text>
7. Наказ Міністерства у справах ветеранів України від 14 грудня 2023 року № 330 “Про затвердження Порядку формування, ведення та доступу до Реєстру суб’єктів надання послуг із психологічної допомоги для ветеранів і членів їх сімей”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 січня 2024 р. за № 67/41412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0067-24#Text>
8. Наказ Міністерства у справах ветеранів України від 14.12.2023 № 331 “Про затвердження форм індивідуального плану, угоди про надання психологічної допомоги, картки психологічного супроводження отримувача послуг із психологічної допомоги”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 січня 2024 р. за № 87/41432. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-24#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2022 року № 1338 “Деякі питання надання психологічної допомоги ветеранам війни, членам їх сімей та деяким іншим категоріям осіб” (зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 307). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2022-%D0%BF#Text>
10. Платформа Це Ок. Програма реінтеграції ветеранів, яку реалізує IREX та Veteran Hub за підтримки Державного департаменту США. Протоколи та настанови. URL: <https://tseok.com.ua/specialist#mental-health>
11. Розслідування воєнних злочинів: Самодопомога при висвітленні травматичних подій. URL: <https://gijn.org/ua/resurs-ua/rozsliduvanna-voennih-zlociniv-samodopomoga-pri-visvitlenni-travmaticnihpodij/>
12. Філіпова Е.В. Дітяча і підліткова психотерапія. URL: https://stud.com.ua/43092/psihologiya/dityacha_i_pidlitkova_psihoterapiya
<http://www.psystudy.com/>
13. Як працювати з психотравмою: про метод EMDR. . URL: <https://nus.org.ua/articles/yakpratsyuvaty-z-psyhotravmoyu-pro-metod-emdr-i-proyekt-dlya-vchytelok/>
14. Guidebook on Vicarious Trauma: Recommended Solutions for Anti-Violence Workers was prepared by Jan I. Richardson of the Centre for Research on Violence Against Women and Children in London, Ontario for the Family Violence Prevention Unit, Health Canada URL: https://ovc.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh226/files/media/document/os_vicarious_trauma_guidebook508.pdf